

(nekorigovaný preklad: Zora Kuchárska, DVD 2332M, 52 min.)

KOLEGAMENTO CH

Rocca di Papa 11. februára 2017

Vidieť, urobiť to svojím, konať

1. OTVORENIE A POZDRAVY

Rafael: Ciao, vítame vás na tomto celosvetovom stretnutí kolegamenta.

Mariana: Sme šťastní, že môžeme byť s vami všetkými na tomto spoločnom stretnutí.

Volám sa Mariana, som lektorkou jógy.

Rafael: Ja som Rafael a pracujem v administratíve jedného neziskového združenia.

Mariana è Argentínčanka.

Mariana: A Rafael je Mexičan. Manželmi sme 8 rokov, máme dve deti, ktoré sú tu s nami, Josué (potlesk) a Luz Maria. Bývame tu v Castelli Romani.

Rafael: Špeciálne pozdravujem Mexiko a celý latinsko-americký svetadiel! Hello America! (potlesk)

Mariana Los queremos mucho!

Ako vždy, môžete nám poslať vaše pozdravy a dojmy na WhatsApp, číslo 00 39 342 873 0175; na emailovú adresu: collegamentoch@focolare.org, alebo na našu stránku [Facebook.com/CollegamentoCH](https://www.facebook.com/CollegamentoCH).

Rafael: Dnes večer je tu s nami starosta Rocca di Papa so skupinou spolupracovníkov.

Vítajte! (potlesk)

Je medzi nami i skupina účastníkov stretnutia venovanému trvalým Mariapoli Hnutia fokoláre, ktoré sa nachádzajú v 25 krajinách sveta.

Mariapoli znamená "Máriino mesto". Prvé Mariapoli sa zrodili v 50-tych rokoch v lete v tridentských horách. Okolo skupiny Chiary, jej prvých spoločníčok a spoločníkov sa začali združovať rodiny, mládež, rehoľníci, rozmanití ľudia... Medzi všetkými platil jediný zákon: vzájomná láska. A tento princíp robil všetkých rovnými: robotníkov, deti, starých ľudí... nebol medzi nimi žiaden rozdiel. A potom tieto prázdninové dni skončili.

V nasledujúcich rokoch sa po celom svete zrodili v rôznom čase i spôsobe tzv. "trvalé Mariapoli". Tu v sále medzi nami je viacero tých, čo žijú v niektorej z týchto Mariapoli. Je tu napríklad Mauro.

Mauro býva neďaleko mesta Puebla v Mexiku, v Mariapoli v Acatzingo. Mauro, que bonito Méjico!

Mauro: De verdad!

Rafael: Vitaj, Mauro!

Mauro: Grazie!

Rafael: Aké sú osobitné znaky tejto vašej Mariapoli?

Mauro: Pozri, Acatzingo, je mestečko s asi 40.000 obyvateľmi. Nás v Mariapoli je zhruba 40 a máme skvelé vzťahy s ľuďmi v našom susedstve, ale i z iných okolitých mestečiek, ktorí k nám chodievajú, nosia k nám deti zahrať sa a robiť mnoho vecí. Vieš, keď sme začínali, bola tam veľká chudoba. Preto sme si uvedomili, že tam treba založiť školu, aby sme pomohli týmto deťom a ich rodinám. Pomoc nám prišla z mnohých strán. Dnes má táto škola asi 400 žiakov, od prvých ročníkov, až po základné vzdelanie.

Máme skvelé vzťahy aj s občianskymi predstaviteľmi, tiež s biskupom, ktorý aspoň nás príde navštíviť raz za rok.

Rafael: Skvelé Mauro, Ďakujeme.

Mauro: Ja ďakujem. (potlesk)

Mariana: Prejdime teraz do Ázie. Nar, ty žiješ v Mariapoli na Filipínach, v Tagaytay, neďaleko Manily, kam často prichádzajú ľudia z celej Ázie, ľudia rôzneho náboženstva. Je to tak?

Nar: Presne tak, lebo jednou z aktivít našej Mariapoli je dialóg s osobami rôzneho náboženstva, preto tam chodia ľudia iného náboženstva, napríklad chodia skupiny budhistického hnutia Risho Kosei-kai z Japonska, ale aj mladí budhisti z Vietnamu, z Mjanmarska, Thajska, pretože ich zaujíma dialóg života. Toto je naše svedectvo, veď i Chiara si to takto predstavovala.

Mariana: Výborne! Ďakujeme, Nar.

Ciao Renata, ty si viacero rokov žila v trvalej Mariapoli v nemeckom Ottmaringu, blízko Augsburgu, kde žijú ľudia patriaci do rôznych kresťanských cirkví. Ako vyzerá toto spolužitie?

Renata: Áno, fakticky v Ottmaringu žijú dve kresťanské komunity: Hnutie fokoláre a Evanjelické bratstvo, to je základná charakteristika tejto trvalej Mariapoli. Keď sa pre 50 rokmi prvý raz stretli, zrodila sa medzi nimi veľká láska, lebo obidve hnutia boli mali slovo života: "Aby všetci boli jedno". A tak obidve skutočnosti chceli prispieť k tejto jednote medzi kresťanmi.

V týchto dňoch slávime 500 rokov od Reformácie a táto ekumenická citadela, ktorá sa zrodila s požehnaním obidvoch cirkví, chce prispievať svojím životom a svojou 50-ročnou skúsenosťou. Stala sa úrodnou pôdou na stretnutia biskupov z rôznych cirkví, tam v citadele boli pripravené niektoré významné dokumenty, ktoré mali dopad na celé kresťanstvo.

V tejto citadele sa máme skutočne veľmi radi, je to skúsenosť s odlišnosťou, je to miesto, kde je priestor na dialóg i pre iné hnutia. Tam sa zrodila iniciatíva *Spoločne pre Európu*, teda sieť asi 250 cirkevných hnutí a komunit s cieľom vrátiť Európe dušu.

Mariana: Ďakujeme, Renata. (potlesk)

2. NÁJSŤ SEBA SAMÉHO A DAROVAŤ SA: mládež v Mariapoli Ginetta (Brazília)

Mariana: 40 km od San Paolo, v Brazílii, je trvalá Mariapoli Ginetta. Tam skupina Mladých za zjednotený svet chodí na niekoľko mesiacov na „školu života“. Pozrime sa, o čo ide.

Marcos Bomfim – reportér: Sme 40 km od mesta San Paolo, v Mariapoli Ginetta, vo formačnom a pobytovom centre členov Hnutia fokoláre. Asi pred rokom sa tu zrodila nová skúsenosť: škola Mladých za zjednotený svet. V šesťmesačnej skúsenosti mladí ľudia majú príležitosť naplánovať si svoju budúcnosť a odhaliť svoje talenty.

Raphael Strauss, Nemecko: Chcel som urobiť niečo konkrétne na sociálnom poli alebo ísť a cestovať po svete. Nemal som jasnú predstavu.

Antonio Neto, Brazília: Pre mňa bolo najväčším problémom pocit menejcennosti, cítiť sa menej od ostatných, pretože druhí neprežili to, čo ja.

Na jednej lekcii jedna skupina predstavovala tých, čo mali rozdávať... V tej chvíli som nemal nič na darovanie, ak nie svoj život plný bolesti a trápenia.

Darlene Bomfim, Life Coach: Na prvom mieste treba prijať svoj príbeh. Nech by bol akýkoľvek. Niektorí sú z celistvej, iní z menej celistvej rodiny. Sú to príbehy mladých ľudí, to iste, ale už prežili svoje traumy, svoje problémy. Potom je tu aj zamestnanie. V práci majú príležitosť rozvinúť vzťahy a uviesť do praxe všetko, čo sa naučili.

Discalie: Projekt Jardim Margarida / Štvrť Bairro do Carmo / Pekáreň Espiga Dourada

Bruna de Oliveira, Brazília: Jeden z mladých tohto projektu, vediac o mojej formácii, či by som mohla urobiť video, dokumentárny film o projekte *Jardim Margarida*.

Ale zaujímavé bolo, že som ho nerobila pre seba, ani pre nich, ale vytvorili si ho deti sami. Bolo treba ich motivovať a posmeliť, aby si ho vyrobili. Zaujímavé bolo vziať ich do toho. Musela som im porozprávať o svojej práci, zaujať ich, aby sa pustili do tohto projektu a aby sa veci ujali sami. Bolo to veľmi zaujímavé.

Telegiornale TV Brasiliana: Vo Vargem Grande Paulista, asi 50 km od San Paola, silný dážď a vietor spôsobili veľa škôd.

Guilherme Cazzari, Brazília: Bol to obyčajný deň, pršalo; počas vyučovacej hodiny prišli so správou: „Jardim Margarida – štvrť, kde sme pracovali – je zaplavená“. Otriaslo to mnou. Toho dňa som akoby konečne pochopil všetko, čo som sa naučil, a teraz som mohol podľa toho konať.

Darlene Bonfim: Prevzali sme niekoľko techník, niekoľko spôsobov z *Coachingu* na uľahčenie týmto mladým stretnúť sa sami so sebou a aby potom mohli rozvinúť svoj životný projekt, určiť si cieľ a cestu na jeho dosiahnutie.

Počas záverečného hodnotenia, jedna z najdôležitejších vecí bolo, že si dokázali predstaviť vlastnú budúcnosť.

Antonio Neto: Keď som prišiel, nemal som žiadnu perspektívu, ale dnes mám určité ciele. Aj napriek môjmu pocitu menejcennosti, teraz chcem rásť...

Raphael Strauss, Fora de Campo: Pôjdem pracovať ako dobrovoľník do chudobnej štvrte 'morro' vo Florianopolise. Tam sa aj ubytujem, zaiste to bude pre mňa silná skúsenosť.

Nepoznal som nikoho najmä v Európe, kto by bol urobil takú silnú skúsenosť, zakúsil také silné veci, ako som zažil ja. Prečo chcem byť dobrovoľníkom? Aby som daroval druhým to, čo som sa naučil v uplynulých mesiacoch v tejto škole.

Rafael: Veľká vďaka, priatelia! (potlesk)

3. EKONOMIKA SPOLOČENSTVA U PÁPEŽA VO VATIKÁNE

Rafael: Peniaze, chudoba, budúcnosť. To sú tri témy pápeža Františka, ktoré vystúpili do popredia na stretnutí s 1200 podnikateľmi a študentmi ES 4. februára vo Vatikáne. Pozrime sa na to.

Speaker: Radosť je tým najvýstižnejším znakom stretnutia s pápežom Františkom asi 1200 podnikateľov, mladých ľudí a študentov ES pochádzajúcich z 54 krajín sveta; 25 rokov od zrodu Chiarinej inšpiračnej myšlienky, ktorá sa rokmi realizovala v rozkvetení väčších či menších podnikov a siete podnikov oživovaných duchom ekonomiky spoločnosti s cieľom vykoreniť chudobu a sociálnu nespravodlivosť.

Medzi prvými, ktorý prehovorili ešte pred príchodom Svätého Otca bol profesor Stefano Zamagni z univerzity v Bologni, ktorý zdôraznil a vyzdvihol prvú inšpiráciu tejto Chiarinej myšlienky, potom nasledovali prvé realizácie tejto novej skutočnosti v Brazílii, kde ES uzrela svetlo sveta, a následne v Kórei, v Taliansku či Argentíne medzi komunitami tých najchudobnejších.

Luigino Bruni: Milovaný Svätý Otec, moje i naše prvé slovo je „vďaka“!

Speaker: Pápeža privítal Luigino Bruni, fokolárin a ekonóm, a vyjadril pápežovi zborovú vďaku všetkých za jeho hlbokú pozornosť pre ekonomické témy za pomoci encyklik, a nielen nimi, predstavujúc spoločnosť, ktorému sú oddaní prítomní ako štýlu osobného i podnikového života, ako odpovede na povolanie zvíťaziť nad chudobou a nespravodlivosťou. Jeho slová potom ešte viac zvýraznili Florencia, Cornelius, Teresa, Maria Helena, ktorí pápežovi priniesli pozdravy zo svojich krajín a chudobných z celého sveta. Pápež vo svojom striedmom a účinnom príhovore, ktorý našiel plný súzvuk s publikom hneď podčiarkol nevyhnutnú potrebu jednoty medzi dvomi slovami: ekonómia a spoločnosť.

Papa Francesco: Dve slová, ktoré súčasná kultúra drží zjavne oddelené a často považuje za protichodné. [...] Vaším životom ukazujete, že ekonómia a spoločenstvo sú omnoho krajšie, ak jedno stojí vedľa druhého. Zaiste, ekonómia je krajšia, ale krajším je aj spoločenstvo, pretože duchovné spoločenstvo srdc je ešte plnšie, keď sa stane spoločenstvom dobier, talentov, ziskov.

Speaker: Pápež zdôraznil význam spoločenstva zisku, aby sa z peňazí nestal idol a potrebu vytvoriť ekonomický systém, ktorý by sa neohraničoval na pomoc obetiam nespravodlivosti, ale vytváral spoločnosť bez skartovania osôb a emarginácie. Príhovor ukončil pohľadom do budúcnosti a vyzval každého, aby si nerobil starosti s veľkými číslami, ale aby bol predovšetkým soľou a kvasom ekonomiky spoločenstva.

Papa Francesco: Nech sa „nie“ ekonómii, ktorá zabíja stane „áno“ ekonómii, ktorá pomáha žiť, pretože sa delí, zahŕňa chudobných, zisky využíva na vytváranie spoločenstva. [...] Prajem vám, aby ste pokračovali byť týmto semenom, soľou a kvasom inej ekonomiky: ekonómie Kráľovstva, kde bohatí vedia rozdeliť svoje bohatstvo a chudobní, sa volajú blahoslavení. Grazie.

Rafael: Pápež povedal, aby „nie“ ekonomike, ktorá zabíja, sa stalo „áno“ pomáhajúcej žiť – tieto slová veľmi zarezovali v komunikačných prostriedkoch. Vypočujme si niekoľko reakcií od prítomných podnikateľov.

Armando Tortelli - Holding Protelli - Curitiba, Brazília: Pápež bol úžasný, keď povedal, že do spoločného nemáme dať len peniaze, zisky, ale seba samých, pre druhých. Toto je najväčší dar! Myslím, že až doteraz sme urobili pekný kus cesty.

Ernesto Figueredo – Gestar – Camaguey, Kuba: Je to krásna príležitosť, skôr nevyhnutnosť, v prípade Kuby, kde prebieha debata medzi štátnou socialistickou ekonómiou a kapitalistickou ekonómiou; okrem toho verím, že to môže dať impulz nielen ekonómii, ale aj rekonštrukcii osoby na Kube.

Teresa Ganzon, Bangkok Kabayan - Batangas, Filipíny: Nie je to jednoduchá doba, napríklad pre niekoho z našej aktivity z bankového sektoru; aktuálna situácia osobitne sťažuje existenciu ekonomiky spoločenstva vo svete finančníctva. Preto rozdeliť sa s týmto s pápežom, znamenalo veľa, aby sme sa s pápežom o toto podelili, určitým spôsobom i pocítli, že aj jemu leží na srdci takýto projekt.

Steve William Azeumo - zodpovedný AECAC - Yaoundé Kamerun: Dal pochopiť rozdiel medzi filantropiou ako ju realizuje kapitalizmus a spoločenstvo. Povedal, aby sme boli soľou, kvasom a musíme preto ísť dopredu s ešte väčšou odvahou, pokorou a radosťou.

Bettina Gonzales - Boomerang Viajes - Buenos Aires, Argentína: Často sa porovnávame a myslíme si, že systém je nám vnútený, práve naopak, sme to my, čo si ho vytvárame; máme veľkú zodpovednosť premeniť systém, je to záväzok voči chudobným, aj naďalej ich zahrňovať do našich podnikov, a pracovať na vykorenení chudoby, ale hlavne vytvárať pracovné príležitosti, toto je naša veľká výzva.

Corneille Kibimbwa – riaditeľ nemocničného strediska, Kinshasa, Dem. rep. Kongo: Musím povedať, že Afriku ťaží táto ťarcha, a chceme pracovať, aby sme umenšili toto utrpenie, aby sme našou ekonomikou spoločenstva eliminovali utrpenie.

Mabel Ortiz – Cafe shop – Tegucigalpa, Honduras: Musíme dávať, šíriť túto skutočnosť, ekonomiku spoločenstva. Môj podnik takto koná už niekoľko rokov, ale chceli by sme naučiť ďalších podnikateľov v Hondurase, že toto je jediná cesta na vykorenenie chudoby v našich krajinách, krajinách tretieho sveta.

Mario Maia Matos, zodpovedný ES, International Incubating Network, Lisabon, Portugalsko: Predovšetkým ide o proroctvo: pochopiť, že v slovách Františka je ES proroctvom pre súčasné dni, a to nám umožňuje veriť v lepšiu spoločnosť, v ktorej ak spojíš peniaze a chudobných, že to má budúcnosť.

John a Julie Mundell–Mundell & Associates, Indianapolis, USA: Myslím, že pre nás to bolo veľké posmelenie, pre nás podnikateľov. Dáva nám to nový podnet hlavne v každodennej činnosti, kde je občas ťažko, chaos v práci; pripomenúť si pápežove slová sú pre nás pokladom.

Julie: Pripomenul, že práca, to sú peniaze, ale práca je predovšetkým výrazom lásky.

Rafael: Anouk Grevinová, francúzska ekonómka, ty si bola prítomná na tomto dôležitom stretnutí s pápežom vo Vatikáne. Ako by si dvoma slovami vysvetlila ES? Čo by mal hlavne vedieť podnikateľ, ak by sa chcel viac zoznámiť s touto témou?

Anouk Grevinová: Myslím, že tú najkrajšiu definíciu urobil sám pápež, za čo sme mu veľmi vďační. ES viac, než by bola praktickým stránkou/znakom podniku je ekonomickou víziou, víziou kladúcou na srdce najnúdznejších, dar, bezplatnosť, vzájomnosť, nie zisk a peniaze. Teda podnikateľ, ktorý by sa chcel zapojiť do ES, nájde mnoho spôsobov, ako ju uviesť do praxe, každý nájde ten svoj. Azda najsymbolickejším, najoriginálnejším je to, čo nám povedala na začiatku Chiara: rozdeliť sa so ziskom, lebo v tom nie je len pomoc núdznemu, ale aj vyjadrenie, že zisky nie sú cieľom podniku, cieľom musí byť služba všetkým, osobitne núdzným.

Rafael: Posledná otázka: aké má ES priority?

Anouk: Môžem poukázať na dve. Prvou sú mladí ľudia, hlavne podpora mladých, ktorí plánujú založiť si podnik ES, a rozmnožiť ich. Teda mladí, teda noví podnikatelia. Podporovať mladých, aby sami, svojou kreatívnosťou pomohli nájsť nové formy na poznanie tejto kultúry doširoka, a to sa týka nielen podnikateľov ale všetkých. Vrátil som sa z Afriky, kde som v Kamerune stretla na univerzitách študentov, ktorí založili Klub ES s cieľom jej šírenia.

Druhou prioritou je dať správny pohľad na chudobu. ES nie je filantropiou na pomoc núdzným ľuďom. Je to istota, že všetci disponujeme veľkým bohatstvom, ktoré

musíme objaviť. Zároveň sme všetci chudobní a neprajeme si vystaviť človeka úderom ekonomiky. Všetci môžu niečo dať a ES skutočne chce dať túto príležitosť každému, nielen prijímať, dostávať, to, čo niekomu chýba, ale tiež deliť sa s druhými s tými darmi, ktoré máme, a druhému človeku chýbajú.

Rafael: Výborne, ďakujeme Anouk! Bude nás zaujímať i ďalší rozvoj. (potlesk)

4. KRIMINALISTKA, KTORÁ ŽIJE PRE SPRAVODLIVOSŤ (Keňa)

Mariana: Zmeňme teraz tému a poďme do Nairobi, Kene. Vypočujme si svedectvo kriminalistky menom Eunice, ktorá sa každodenne usiluje prinášať do tohto mesta spravodlivosť.

Eunice Wanta Ikapel: Criminal Investigation Unit, Nairobi: Čo som vyštudovala? Mám dva diplomy: prvý z psychológie. Pracovala som na Pátracom oddelení, na kriminálke, ale rozhodla som sa vrátiť k štúdiu, takže druhý diplom mám z kriminológie. Na jednanie s kriminálmi som potreboval lepšie pochopiť zločin i zločincov.

Každý deň stojíš pred rôznymi a vážnymi výzvami, vyžaduje to silu, múdrosť i poznanie.

Do úradu za mnou raz prišiel jeden muž, aby udal, že jeho priateľ odcudzil 1,3 milióna šilingov. Udanie som zapísala a šla som tohto muža zatknúť.

Kolegovia z úradu boli názoru, že tohto človeka treba poslať do väzenia za krádež peňazí. Pohovárala som sa s obidvoma stranami. Keďže páchatel bol ochotný vrátiť celú sumu, vyzvala som žalobcu, aby prijal tento návrh a krádež mu odpustil, teda neposlať tohto priateľa do väzenia. Totiž obvinený mal rodinu s malými deťmi. Nakoniec to obidve strany prijali a takto sme vyriešili túto situáciu. Obžalobca dostal celú sumu späť a zlodejovi odpustil. Obidvaja sa vrátili domov uzmiernení.

Kde beriem silu? Z komunity Fokoláre, kde prežijem väčšinu víkendov. S nimi sa delím o svoje skúsenosti a čerpám nové nápady. Predovšetkým ale, každé ráno prosím Boha o múdrosť, lebo on vie, akú prácu robím a že potrebujem jeho prítomnosť. (...)

Prialo by som si, aby celé Nairobi, ba celá Keňa mala obyvateľov, ktorí by žili v mestách bez zločinov, v mestách, kde by bola nádej, kde by boli všetci šťastní a vážila by sa práca, ktorú konáme.

Mariana: Ďakujeme Eunice, dozvedeli sme sa, že sa ti nedávno narodilo dievčatko. Prajeme vám všetko najlepšie! (potlesk)

5. TVORIVÉ UMENIE... SOCIÁLNE PREMENY (Kostarika)

Rafael: A pokračujme v našej ceste okolo sveta. Podme do Kostariky. Na hraniciach s Nicaraguou, Hondurasom, Haiti a Venezuelou sa sústreďuje množstvo utečencov. Tam sa Tina a Sandro, s našimi priateľmi stali prostredníctvom umenia iniciátormi projektu bratstva. Pozrime sa na zábery, ktoré nám o tom poslali.

Tina Murg, Rakúsko, Diseñadora e Padagoga en Arte: Ciao, volám sa Tina Murgová.

Sandro Rojas Badilla, Kostarika: Ja som Sandro Rojas Badilla, som z Kostariky.

Tina: Ja som Rakúšanka, manželmi sme dva roky. Žijeme tu, v hlavnom meste Kostariky, v San José.

Sandro: Pracujeme spolu v oblasti umenia: dizajn a komunikácie.

Tina: Jedným z cieľov nášho manželstva bolo nielen založiť si rodinu, ale aby tento náš zväzok mal nejaký zmysel, aby prekračoval to zvyčajné. Časť nášho života sme chceli venovať niečomu, čomu veríme a to niečo je bratstvo.

Sandro: Áno, už od malička sme vyrastali v kultúre jednoty a za to hlboko ďakujeme Chiare Lubichovej, lebo bola to ona, ktorá nás inšpirovala k projektu, ktorému dnes hovoríme **F Projekt CR**.

Pre bratstvo pracujeme interdisciplinárnym spôsobom a umenie používame ako nástroj sociálnej premeny.

Tento projekt sme začali so špeciálnym fókusom na imigrantov, ktorí tadiaľ prechádzajú a zostávajú zablokovaní na severných hraniciach krajiny.

Prinášame im nielen veci základnej potreby, ale im prinášame aj umenie: hry, tanec, hudbu, všetko, čo môže naplniť dušu.

A nielen na hranici s imigrantmi, ale aj v rôznych regiónoch krajiny vždy s cieľom zvýšenia citlivosti miestneho obyvateľstva.

Mariana Chaves, Kostarika, Abogada en Derechos Humanos: Väčšina tunajšieho obyvateľstva prišla do La Kostariky so žiadosťou o pobyt a sú zo severu: Salvadorá, Hondurasu, Venezuely, Kolumbie a iných krajín. V porovnaní s ostatnými máme tu aj malé percento ľudí z Haiti a niektorých afrických krajín, ktorí sa takto rozhodli o túto medzinárodnú ochranu.

Speaker: Krajina sa ocitla v novej situácii a vláda nebola pripravená jej čeliť. Aj napriek tomu boli postavené stany na dočasné ubytovanie. A krátko na to začal **F Projekt CR**.

Nayle Yrigoyen, Venezuela, Bailarina Profesional: Musím povedať, že aj ja som tu začínala v situácii imigrantky, prisťahovalkyne, takže som sa vedela osobne vžiť do ich aktuálnej situácie. Projekt ma inšpiroval z umeleckého hľadiska, lebo používa univerzálny jazyk, schopný premeniť spoločnosť a stal sa otvorenou cestou k vyvolaniu zmeny.

musica

Speaker: Odkedy sme v októbri 2016 začali s **F Projektom**, každý mesiac nás prišiel niekto navštíviť a prispel pomocou a umením.

Viviana Lopez, Kostarika, sociálna práca: Stalo sa oknom na poznanie mnohých krásnych ľudí, skúseností, ktoré ma zmenili. Videla som umenie ako univerzálny jazyk, jeden z najlepších stratégií na komunikáciu medzi ľuďmi.

Tina Murg, Rakúsko, Diseñadora a Padagoga en Arte: Po 4 mesiacoch najkrajšia vec bola, keď sme videli na tvárach ľudí a dobrovoľníkov, radosť.

Esteban Hernandez, Kostarika, Comunicador: Mysleli sme si, že sme to my, ktorí pomáhame, zatiaľ čo každý raz, keď sme sa vracali do autobusu, sme si uvedomili, že nám sa pomohlo.

Carlos Acosta, Kostarika, Sociológ: Bola to príležitosť urobiť niečo konkrétne, pre konkrétnych ľudí, v ťažkých situáciách, neboli to slová alebo len pekné želania, takže to, čo som sa najviac naučil bolo, že veci dostaneš ich konaním, nie iným spôsobom.

Speaker: Práca v sieti je základ, spolupráca s inými združeniami na umeleckom a sociálnom poli spôsobilo, že projekt sa mohol nielen uskutočniť, ale pomohol vyrásť komunite **F Projekt**.

Za pomoci solidarity mnohých ľudí a podnikov, **F Projektu CR** sa podarilo zaobstarat' vyše sto paliet do utečeneckého tábora, pretože po uragáne Otto, bolo veľmi potrebné zohnať postele pre imigrantov.

Sandro: Začali sme aj s kampaňou masmédiami a sociálnymi sieťami a to nám veľmi pomohlo poznať situáciu.

Adrian Hernandez, Kostarika, študentka sociológie: Túto skúsenosť by mal zažiť celý svet, teba to zopakovať a konať, je to geniálne!

Veronica Gomez, Kostarika, študentka histórie: Vďaka **F Projektu** som poznala pravú hodnotu bratstva.

Rodrigo Umana, Kostarika, študent: Tento typ iniciatív, bratstvo, pomáhať núdzným ľuďom je úžasné! (Cool)

Tina: Nechceme byť ovládaní zákonom kolektívneho strachu, ktorý sa žije na celosvetovej úrovni.

Sandro: Na konci, takým alebo onakým spôsobom, všetci sme deťmi utečencov z predchádzajúcich generácií. Bratstvo sa musí stať normálnym slovom pre nás, žijúcich na tejto planéte.

Mariana: Ďakujeme vám Tina e Sandro, i všetkým priateľom na Kostarike!

6. MOHAMEDOVA RODINA: LÁSKA A ODVAHA (Taliansko)

Mariana: Povedzme si ešte niečo o utečencoch. Teraz by sme vám chceli porozprávať príbeh jednej talianskej rodiny a Mohameda, chlapca, ktorý prešiel na gumovom člne z Afriky.

„Existujú veci, ktoré nemôžeš vidieť očami, dá ti ich pocítiť láska a odvaha. Pretože nad všetkým zvíťazí láska.“ Toto je odkaz Mohameda.

Franco Di Biase: Dá si niekto ovocie? Chce sa niekto napiť? Pozri...

Franco Di Biase: Na Vianoce v roku 2015 som poznal Mohameda, jedného z tých chlapcov, čo prichádzajú na gumových člnoch z Afriky. Stretol som ho v nemocnici, mal agresívny lymfóm a bol celkom sám.

Keď ho mali prepustiť, s rodinou sme sa rozhodli, že ho vezmeme k nám, aby sme mu spoločne uľahčili tieto ťažké životné chvíle.

Graziella Di Biase: Prijali sme ho ako vlastného syna, ako syna, ktorého sme si vybrali. Začali sme sa o neho starať vo všetkom: v hmotných potrebách, v strave, ošatení. Keď sa začal mať lepšie, začal chodiť do školy.

Predovšetkým ale Mohamed bol chlapec, ktorý mal veľmi silnú vieru, bol moslim, a tak sme sa snažili, aby táto jeho viera neochabla, ale práve v tomto období ho podporovala. Odprevádzali sme ho do mešity, i doma mal miesto vyhradené na svoje modlitby, ktorým bol veľmi oddaný.

Luca Di Biase: Na začiatku bola náročná situácia, lebo sa mi obmedzil priestor.

Jedného dňa si mama všimla, že som iný, zmenený a tak so slzami v očiach prišla za mnou a povedala mi, že nechce stratiť svojho syna kvôli niekomu druhému. V tej chvíli som si uvedomil, že to, čo prežívam je dar, krásna skúsenosť. Vzťah medzi mnou a Mohamedom sa úplne zmenil a jeden bol pre druhého neodmysliteľný.

Federica Di Biase: Na začiatku môj vzťah s Mohamedom bol ťažký, lebo v ich kultúre je vzťah k dievčatám iný. Snažila som sa zo všetkých síl, a on mi to skutočne stonásobne odplatil, lebo ma naučil opravdivým životným hodnotám.

Francesco Di Biase: I lekári tomu nechceli ani veriť a dovolili mi ho navštíviť v nemocnici aj v noci, a to od chvíle, keď moja blízkosť v ňom upevňovala všetky hodnoty, bolo to neuveriteľné! Ciao!

Luca Di Biase: Ciao Francesco, zavoláme si ešte.

Hra na klavíri

Federica Di Biase: Luca, chod' radšej do izby!

Luca Di Biase: Pozri, čo urobil Francesco!

Franco Di Biase: Mohamed stratil zrak na jedno oko, ale nevzdával sa. V poslednom poste do Facebooku napísal: „Existujú veci neviditeľné očiam, ale môžeš ich cítiť a žiť s láskou a odvahou, lebo nad všetkým zvíťazí láska.“

Graziella Di Biase: V poslednom období sa nám podarilo skontaktovať s Mohamedovou mamou, boli to veľmi pekné chvíle. Jedna z najkrajších vecí, ktoré nám povedala, bola: „Teraz ste vy jeho opravdivou rodinou, ja som mu dala fyzický život, ale vy ste mu dali ten pravý život.“

Pieseň spieva Federica a Graziella

chyť sa chvostu kométy
 a cez celý vesmír odchádzaš
 azda teraz dosiahneš svoj cieľ
 ten iný svet, ktorý si nikdy nenašiel
 ibaže to nemalo dopadnúť takto,
 ibaže teraz sme tu všetci osamotení
 pre teba.

Titulky počas piesne:

- Rozlúčka s Mohamedom v kresťanskom kostole
- Pohreb Mohameda v mešite

Mariana: Čo dodať? Srdečná vďaka rodine Di Biase!

7. UNCLE ROLF: POHĽAD OBRÁTENÝ NA DRUHÉHO (Sudenburg – Nemecko)

Rafael: Bolesť je súčasťou života. Môže ťa zničiť, alebo môže byť odrazovým mostíkom k novým často nepredstaviteľným cestám.

Ponúkame vám Rolfov príbeh, ktorý je pre mnohých nových priateľov “uncle Rolf”, strýko Rolf.

Rolf Infanger: Tu sme žili s Máriou, mojou manželkou. Bol to jednoduchý život, venovali sme sa hlavne druhým.

Po niekoľkých rokoch došlo k prirodzenému potratu, pokúšali sme si adoptovať dieťa, ale ja som bol pre to príliš starý. Navrhli nám, či by sme si nechceli vziať deti do dočasnej starostlivosti.

Urobili sme tak a počas šiestich rokov sme mali u nás 38 detí, niekedy na 4 mesiace, inokedy na 5, alebo až na 11 mesiacov.

Rolf: Raz ráno som odišiel z domu, ona sa cítila dobre. Keď som vstal, bola ešte v posteli, opýtal som sa jej: “Vyspala si sa dobre?”, ona mi na to: “Áno, ale je mi chladno.” Zakryl som ju svojou ešte teplou dekou a ona mi hovorí: “Vieš, že ťa mám veľmi rada?” Hovorím: “Jasné, že to viem.” Pobožkali sme sa a vyšiel som z domu, a keď som sa popoludní vrátil z práce domov, našiel som ju na kolenách v kuchyni. Pýtam sa jej: “Čo robíš, Mária?”, ale neodpovedal mi. Dostala plúcnu embóliu, všetka pomoc už bola neskoro.

Rolf: Nasledujúce dni boli dramatické, lebo zrazu cítiš, ako by ti chýbala zem pod nohami. Nedokázal som pochopiť, prečo osoba vo veku 45 rokov musí zomrieť taká mladá, uprostred života. Padol som do hlbokej krízy, i čo sa týka viery. Nedokázal som prijať tento kríž, ale som si položil otázku: “Čo po tom vykonal Ježiš?”, aj on na kríži kričal: „Prečo, prečo si ma opustil?” Ničomu viac nerozumel, ale potom sa predsa zveril Otcovi: “Odovzdávam ti svojho ducha”. A tak som si povedal: “Ak skutočne existuješ, pomôž mi, ukáž mi, čo mám v

budúcnosti robiť. Totiž mal som dojem, že nemám žiadnu budúcnosť – “Ved’ ma!” Keď sa dnes ohliadnem späť vidím, že to bolo presne tak.

Rolf: Jeden môj priateľ po Máriinom pohrebe mi navrhol ísť s ním do Mjanmarska. Ani som nevedel, že existuje Mjanmarsko. On tam išiel pomáhať Hnutiu fokoláre, ktoré v tom období začínalo v tej oblasti.

Krátko som pouvažoval a hovorím si: “Azda je to tá najlepšia vec, ktorú môžem urobiť, aspoň nebudem myslieť na seba a na svoje problémy.” A po troch mesiacoch som s ním vycestoval.

Rolf: Oslovili ma tam ľudia, ľudia, sú jednoduchí, ale veľmi srdeční.

Stretnutie s pátrom Carolsom zmenilo môj život. Keď som sa ho opýtal, že čo robí, povedal mi, že je farárom v dedinke s 3800 obyvateľmi a že má aj dom, kde prijíma deti z ďalekých krajín, ktoré chodia do školy v tejto dedine. Mal tam 120 detí.

Potom som sa ho opýtal: “Koľko peňazí potrebuješ denne na užitie 120 detí?” Začal počítať: na jedlo, na oblečenie, lieky, školské poplatky, na naftu, elektrinu pre generátor elektriny, a hovorí: “25 eur.” Hovorím: “25 eur na 120 detí?! To nie je možné. Asi si niečo zle počítal.” “Nie, nie, je to tak.”

A to zmenilo môj pohľad na moju ekonomiu a na používanie mojich peňazí.

Rolf: Keď som po návrate o tom rozprával svojím priateľom, príbuzným a známym, jeden po druhom mi začali dávať peniaze. Jeden z nich mi hovorí: “To je na týždeň”, druhý: “Toto je na dva dni”; ďalší: “To je na mesiac”. Tak som ich zozbieral, aby som mu ich poslal. Potom môj najlepší priateľ, advokát, mi hovorí: “Rolf, ak takto zbieraš peniaze, mal by si založiť fond.” A tak som aj urobil.

S touto našou pomocou sa snažíme urobiť ľudí zodpovedných, samostatných, aby tak pomohli nielen sebe, ale aj ďalším v ich blízkosti.

Po Máriinej smrti som cítil, že Večný Otec vzal do svojich rúk môj život, že ma vedie, usmerňuje.

Ja som určité veci nevidel, od nej som sa naučil pozeráť sa okolo seba, do široka. A tak som pokračoval chodiť svetom s jej očami. V tomto duchu sa cítim sprevádzaný ňou a to aj na cestách, ktoré podnikám, lebo viem, že mám tohto anjela strážneho – niekoho, kto ma vedie, hľadá na mňa – áno...

Pieseň

Text: Už viacero rokov Združenie *Marie Schlegelovej* pôsobí v najchudobnejších častiach Mjanmarska. Venuje sa programom výživy a mikro-kreditným projektom. Tohto roku sa pomohlo 600 osobám, sú to hlavne ženy a deti.

Mariana: Ďakujeme, Rolf, že sme mohli poznať tvoj život. Tento široký pohľad na ľudí okolo nás, nás vedie považovať za svoju bolesť druhých a pobáda nás to konať. Tvoj príbeh nám pomohol pri voľbe dnešnej myšlienky od Chiary Lubichovej, na ktorú si teraz pozrieme.

8. CHIARA LUBICHOVÁ – myšlienka

Mariana: Chiara odpovedá na otázku, ktorú číta Eli Folonariová, bolo to 7. mája 1995. Pozrime sa na to.

Chiara Lubichová: Loppiano 7. mája 1995

Stretnutia s priateľmi bez náboženského presvedčenia

Prekonať bolesť

Eli: Keď som sa zoznámil s Hnutím pochopil som, že jednota sa uskutočňuje darovaním sa druhým. Je ťažké stratiť niečo zo seba, aby som tým vytvoril priestor pre toho, kto stojí pred mnou, ale darovať sa je tá najväčšia radosť, akú možno zakúsiť. Často ťa počujem hovoriť o bolesti opusteného Ježiša. Opýtal by som sa: „Ide o tú istú bolesť, ktorú zakúšam, ak sa snažím stratiť sám seba, aby som prijal druhého, alebo ide o niečo iné? A ak ide o niečo iné, môžem to žiť aj ja, hoci som bez náboženského presvedčenia?“

Chiara: Vidíš, Leonardo, nútiš ma rozprávať jazykom nášho Hnutia, hoci sa tomu snažíme vyhnúť, pretože nie vždy je to sympatické. Ty ale priamo menuješ opusteného Ježiša, teda jeden aspekt našej spirituality.

Povedal si, že sa to snažíš žiť, keď sa stávaš prázdny od seba, aby si mohol prijať druhého. Je to technika jednoty a takto treba konať, ak chceš byť s druhým jedno, ak si chceš s ním porozumieť a byť pochopený aj z jeho strany. Je to správne.

Nie je to ale jediný spôsob, akým uskutočňujeme našu lásku k opustenému Ježišovi. My máme túto lásku k Ukrižovanému Ježišovi, lebo aj sv. Pavol jasne povedal: „Nepoznám iného, iba Krista, a to ukrižovaného.“ V tom je syntéza celej kresťanskej viery.

My to aplikujeme aj pri iných príležitostiach, napríklad, keď vidíme bratov, ktorí sa naň podobajú. Ježiš v opustenosti sa cítil osamotený, preto je mu podobný každý osamotený, odvrhnutý, osirelý človek..., Ježiš sa tiež cítil ako sirota, lebo necítil prítomnosť Otca. Ježiš sa cítil odlúčený od Otca, preto ho tiež vidíme v odlúčeníach každého druhu: v rodine, medzi kultúrami, národmi, rasami. Pristupujeme k nim s touto láskou, lebo sú jedným z prejavov opusteného Ježiša.

Nachádzame ho teda v bratoch.

Nachádzame ho aj v našich osobných bolestiach, lebo aj my sa niekedy cítime zradení, sklamaní, prenasledovaní, nemilovaní. Všetko je to súčasť toho, čo pretrpel on tu na zemi, a hoci je z neba, trpel tu na zemi.

Preto sa snažíme objať tieto bolesti, ale aby sme v bolesti neuviazli, povieme Ježišovi, ktorému sme sa darovali: „Pozri, ty samotný žiješ teraz vo mne v tomto aspekte. Teším sa tomu, lebo tebe som sa daroval.“ Jemu odovzdáme túto bolesť a pustíme sa milovať blížnych a konať to, čo nazývame Božou vôľou, čiže naše povinnosti. A zvyčajne sa bolesti stratia, nezablokujú ťa.

Nachádzame ho aj vo veľkých rozdeleniach sveta, napríklad v rozdeleniach medzi cirkvami a preto ideme v ústrety anglikánom, reformovaným, luteránom, pravoslávny, vytvárame bratské vzťahy a mnohí sa aj stali členmi nášho hnutia.

Podobne je to tiež pri ostatných rozdeleniach vo svete, ako i s inými náboženstvami. Sme odlišní, pretože budhista nie je kresťan, hinduista nie je kresťan, ani budhista nie je moslim.

Aj v týchto rozdeleniach vidíme jeho, jeho obraz. A namiesto toho, aby sme stratili odvahu a ustupovali, z lásky k nemu ideme dopredu a nadväzujeme vzťahy a dialóg s týmito našimi bratmi, hľadajúc pritom stále spoločný základ jednoty, to, čo by nás spájalo. A vždy nájdeš niečo spoločné.

Napríklad, pokiaľ ide o iné náboženstvá, existuje jedna veta, ktorá je v podstate z evanjelia: „Nekonaj druhým to, čo nechceš, aby druhí konali tebe“, ktorú nájdeš vo všetkých náboženstvách. Čiže na tomto základe môžeme vytvoriť silnú jednotu aj s osobami z iných náboženstiev.

My to uskutočníme, ako si to sám povedal, keď sa stávame prázdny, aby sme dokázali prijať brata, v osobných bolestiach, v rozdeleniach vo svete, alebo na náboženskom či občianskom poli. Existujú rozdelenia medzi politickými stranami, a namiesto toho, aby sme sa navzájom sužovali a trpeli, snažíme sa pochopiť druhého, nadviazať s ním rozhovor, až kým sa napätie neuvoľní. Chápeš, Leonardo?

9. ZÁVER

Emmaus: Ďakujeme Chiare za túto myšlienku i za všetko, čo sme videli predtým, lebo všetko čo sme videli je plodom Chiarinej lásky a lásky všetkých tých, ktorí ju nasledovali cestou opusteného Ježiša, lebo plod tejto lásky k bolesti nás robí jedno s bolesťou druhých a mnoho razy hľadať a spoločne nachádzať spôsob, ako ju podvihnúť.

Rozíďme sa po tomto kolegame nabití týmto duchom: vidieť jeho v bolestiach druhých, urobiť to svojim a povedať: Čo môžem urobiť? Čo môžem urobiť? A vykonať to!“

Pozdravujem vás všetkých! Ciao!

Rafael: Vďaka, Emmaus!

Mariana: Ďakujeme, Emmaus! (potlesk)

Rafael: A sme na konci. Ďakujeme vám za účasť na tomto kolegame.

Nabudúce sa stretne 22. apríla o 10 hod. SEČ. Ciao!

Mariana: Ciao, adios!

Rafael: Adios a todos! (potlesk)